
Rzeszów, st. 54, gm. loco, woj. podkarpackie, AZP 103- 76/32

Informator Archeologiczny : badania 34, 45-46

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Rosanów , st. 1-2, gm. Zgierz, woj. łódzkie, AZP 63 - 51	patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich
Roźniatów Kolonia , st. 10, gm. Uniejów, woj. łódzkie, AZP 60-46/14	patrz: wczesna epoka żelaza
Różyce , st. 3, gm. Parzęczew, woj. łódzkie, AZP 62-49	patrz: środkowa, młodsza i późna epoka brązu
Ruda , st. 3-6, odcinek A, gm. Grudziądz, woj. kujawsko-pomorskie, AZP 32-44/11-14	patrz: wczesna epoka żelaza
RUSZKÓW I , st. 19, gm. Kościelec, woj. wielkopolskie, AZP 58-44/35	<ul style="list-style-type: none"> • cmentarzysko kultury ceramiki sznurowej (neolit) • osada kultury trzcinieckiej • osada kultury łużyckiej • osada kultury przeworskiej • osada z okresu wczesnego średniowiecza • osada z okresu późnego średniowiecza i nowożytności <p>Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone od 8 kwietnia do 20 maja pod kierunkiem R. Pietrzaka, T. Hoppel, A. Zarzyckiej (Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad.</p>
RZESZÓW , st. 54, gm. <i>loco</i> , woj. podkarpackie, AZP 103-76/32	<ul style="list-style-type: none"> • osada kultury malickiej (neolit) • osada grupy tarnobrzeskiej <p>Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone od sierpnia do września przez Piotra Miturę (autor sprawozdania, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie). Finansowane przez MRE-METRO Real Estate Management sp. z o.o.</p> <p>Wielokulturowe stanowisko 54 w Rzeszowie zostało odkryte w 1979 r. w trakcie badań AZP przeprowadzonych przez K. Moskwę i F. Lesiaka. Znajduje się w południowo-wschodniej części miasta na pograniczu dwóch dzielnic: Wilkowyja i Słocina. Zajmuje środkową i dolną część łagodnego stoku oraz wąską 10-15-metrową terasę nadzalewową niewielkiej rzeki Młynówki, której obecne koryto znajduje się w odległości 150 m od południowe granicy stanowiska.</p> <p>Prace przeprowadzono na wniosek Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w związku z przeznaczeniem tego terenu pod inwestycje. Badania prowadzono w dwóch etapach: badania sondażowe – o łącznej powierzchni 504 m², które doprowadziły do powiększenia zasięgu stanowiska o około 1,50 ha oraz odkrycia interesujących materiałów kultury malickiej i grupy tarnobrzeskiej; badania szerokopłaszczyznowe – o łącznej powierzchni 3600 m² południowo-wschodniej, najlepiej zachowanej części stanowiska. W ich wyniku odkryto łącznie 95 obiektów oraz 87 dołków posłupowych, z czego na podstawie analizy ceramiki do kultury malickiej zaliczono 13 obiektów (nr 5/6, 7, 12-15, 20, 22-24, 26, 28, 29), a 21 (nr 34-37, 39, 43-45, 48, 51, 55, 56, 61, 63, 64, 82, 84, 86, 89, 93-95) przypisano grupie tarnobrzeskiej. Wzajemnie wykluczające się występowanie obiektów oraz materiałów kultury malickiej i grupy tarnobrzeskiej pozwoliło na włączenie do analizy przestrzennej obiektów i dołków posłupowych pozbawionych materiałów ruchomych. W ich wyniku odkryto bardzo interesujące rozkłady obiektów. W części osiedla kultury malickiej większość obiektów i dołków posłupowych wystąpiła w 2 niezbyt wyraźnych skupiskach, tworzących prawdopodobnie pierwotne obejścia znane z grupy</p>

brzesko-kujawskiej oraz w kulturze malickiej z terenu Wyżyny Sandomierskiej, których funkcjonowanie w obrębie jednej fazy budowlanej, na podstawie analizy przestrzennej raczej można wykluczyć. Biorąc pod uwagę zasięg występowania obiektów oraz wyniki badań sondażowych i powierzchniowych, z dużym prawdopodobieństwem można określić obszar osiedla, który wynosił 0,45-0,50 ha.

Podsumowując, badania wykopaliskowe doprowadziły do rozpoznania stratygrafii i charakteru osadnictwa, a także dostarczyły bardzo interesujących materiałów kultury malickiej i grupy tarnobrzeskiej oraz ciekawych danych dotyczących organizacji przestrzennej osad.

Materiały i dokumentacja z badań są przechowywane w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie.

Wyniki badań zostały opublikowane w „Materiałach kultury malickiej i grupy tarnobrzeskiej ze stanowiska 54 w Rzeszowie”, „Materiałach i sprawozdaniach Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego”, t. XXV, 2004, s. 5-90.

Badania nie będą kontynuowane.

SANOK, st. 54, gm. *loco*,
woj. podkarpackie,
AZP 113-78/97

patrz: wczesne średniowiecze

Sarnowo, st. 12,
woj. kujawsko-pomorskie,
AZP 32-44/91

patrz: wczesna epoka żelaza

SARNOWO, st. 15,
woj. kujawsko-pomorskie,
AZP 32-44/94

- osada kultury pucharów lejkowatych i kultury amfor kulistych (neolit)
- osada kultury pomorskiej (starszy okres przedrzymski)
- ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza/nowożytności

Instytut Archeologii i Etnologii Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu w okresie od 3 do 23 października 2000 r. przeprowadził szerokopłaszczyznowe badania ratownicze w strefie narażonej na zniszczenie w trakcie budowy autostrady A1. Badaniami bezpośrednio w terenie kierował Jacek Bojarski (autor sprawozdania), nadzór naukowy nad pracami sprawował prof. Wojciech Chudziak.

Stanowisko zajmuje rozległe wyniesienie stanowiące fragment wysoczyzny morenowej. W obrębie jego płaskiej kulminacji znajduje się kotlinowate obniżenie. Od wschodu i południowego wschodu przylega do niego głęboka dolina polodowcowa wypełniona stawem, usytuowanym bezpośrednio u podstawy. W podłożu występują gliny polodowcowe, średnie i ciężkie, przykryte miejscami osadami żwirów lub piasków gliniastych (w partiach obniżonych). Powierzchnia stanowiska w świetle badań poprzedzających (powierzchniowych i sondażowych) wynosi około 0,50 ha, z czego do badań wykopaliskowych przeznaczono wstępnie 20 arów znajdujących się w pasie autostrady (partia wschodnia stanowiska).

Badaniami objęto najpierw miejsce, w którym w trakcie badań sondażowych odkryto warstwę kulturową (w-wa I) z materiałem zabytkowym datowanym na epokę neolitu (kultura pucharów lejkowatych i kultura amfor kulistych). W dalszej kolejności, chcąc uchwycić zasięg całej warstwy kulturowej, poszerzono rozpoznanie we wszystkich kierunkach. W częściach wschodniej i południowej warstwa wyklinowywała się jedynie w bardziej płaskiej, północnej partii terenu, granice warstwy zachodziły na kolejną jednostkę stratygraficzną (w-wę IIIA). Odkryto w tym miejscu jeszcze jedną warstwę kulturową (IIIB) zawierającą wyłącznie fragmenty naczyń kultury pucharów lejkowatych. Na północ od tego miejsca w rowie sondażowym, 50 m od granicy stanowiska, znaleziono następny zespół nawarstwień kulturowych (w-wy: IV, VI, VII) datowanych materiałem zabytkowym na czasy neolitu (kultura pucharów lejkowatych). Miejsce to poddano szczegółowemu badaniu szerokopłaszczyznowemu — wykopano